

- Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві: Закон України від 7 липня 2011 р. N 3612-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3612-17> (дата звернення: 20.10.2020 р.)
5. Про утворення Національної служби здоров'я України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. №411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.10.2020 р.).
  6. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/216819#Text> (дата звернення: 22.10.2020 р.)
  7. Медична реформа. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya> (дата звернення: 25.10.2020 р.).
  8. Про первинну медичну допомогу на засадах сімейної медицини: проєкт Закону України від 22.06.2017 № 6634 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH54A00A.html (дата звернення: 25.10.2020 р.).
-

Мохналь Владислав Володимирович, магістрант,
Загурський Олександр Богданович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

У сучасному економічному світі вже не існує ілюзій щодо того, хто бере владу на ринку, хто приймає рішення і хто встановлює умови функціонування підприємств. Той факт, що транснаціональні корпорації володіють набагато більшою ринковою владою, ніж малі та середні підприємства, здатність формувати конкурентні умови на багатьох ринках вже не є відкриттям.

Основне питання, яке виникає під час міркувань щодо економічної безпеки малих та середніх підприємств, полягає в тому, як впоратися із дедалі складнішим ринком та чи можна вважати таку ситуацію на ринках безпечною для розвитку малого і середнього бізнесу.

Концепція економічної безпеки охоплює область прийняття рішень на економічному рівні, яка полягає у забезпеченні свободи формування економічних процесів відповідно до інтересів нації (держави) [1].

Економічна безпека в мікромасштабі в літературі на цю тему, найбільш загальновизначена, говорить про такі ринкові умови, які забезпечують гармонійний розвиток, безперешкодне функціонування економік, формування стійкого добробуту громадян, платоспроможності домогосподарств або підприємств [2-4].

Поняття економічної безпеки, як і поняття безпеки, не є чітко визначеним. Конкретні визначення різняться між собою за обсягом та значенням сприйманих загроз. Наприклад, згідно з предметним критерієм, який визначає, серед іншого, економічну безпеку, він включає: сировинну, фінансову, технологічну, сільськогосподарську та продовольчу безпеку. Умови економічної безпеки в літературі на цю тему також відрізняються в умовах миру та в умовах війни.

Взагалі кажучи, можна припустити, що економічна безпека – це стан економічного розвитку країни, який завдяки оптимальному використанню внутрішніх факторів розвитку забезпечує високу операційну ефективність та здатність ефективно протистояти зовнішньому тиску, який може призвести до порушень розвитку.

Слід визнати, що роль держави, її економічна сила та незалежність у прийнятті рішень у забезпеченні безпеки її громадян надзвичайно важливі, особливо в умовах поглиблення регіональної інтеграції та глобалізації національних економік. Необхідно також вміло підтримати стабілізуючий ефект міжнародного економічного співробітництва, не стаючи при цьому залежним від інших країн і не обмежуючи свого економічного суверенітету.

Інструментарієм забезпечення економічної безпеки МСП вважаємо механізм економічної безпеки, що містить комплекс принципів, методів і засобів, які використовуються менеджментом цих підприємств для виконання цілей і завдань забезпечення діяльності МСП. Враховуючи, що Україна спрямована на євроінтеграцію, розглянемо особливості розвитку малих та середніх підприємств в Україні та в Європі, проведемо аналіз їхньої діяльності та визначимо основні принципи розвитку МСП, їхні характерні особливості та можливі загрози економічній безпеці [5, с. 26].

Сьогодні малий і середній бізнес виконує значну роль в економіці практично усіх країн світу. Так, згідно з прийнятим Комісією Європейського Союзу Ком'юніке головним викликом для Євросоюзу є перехід до економіки, заснованої на знаннях, а успіх у цьому може забезпечити конкурентоспроможна та динамічна економіка з більшою продуктивністю та вищим рівнем соціальної згуртованості [6].

“Наша продуктивність базується на зростанні та інноваційному потенціалі малих і середніх підприємств (Small and Medium-sized Enterprises – SMEs), що є визначальним для майбутнього процвітання ЄС”. Схожою за змістом є думка ЛЮ Сяомей: “В динамічне зростання китайської економіки малий і середній бізнес вніс значний вклад, він бурхливо розвивався разом з економічним зростанням країни. За останні 20 років сектор малого і середнього бізнесу став невід’ємною частиною китайської економіки. З допомогою малого і середнього бізнесу Китай перетворився з відсталої аграрної країни на одного з найкрупніших промислових виробників у світі” [7].

Таким чином, організаційно-економічний механізм підвищення економічної безпеки підприємств малого та середнього бізнесу має базуватися на застосуванні системи методів та організаційних, нормативних, фінансових, інформаційних і мотиваційних засобах впливу на підвищення функціональних критеріїв економічної безпеки, впровадженням служби безпеки чи переданням функцій з її забезпечення іншим відділам компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Kurek S. 2004. *Bezpieczeństwo ekonomiczne Rzeczpospolitej Polskiej, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa. 200 s.*

2. Książkowski K. M. 2004. *Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Metody i środki przeciwdziałania*, Kolor Plus, Warszawa. 400 s.
3. Książkowski K. M. 2011. *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, Dom wydawniczy Elipsa, Warszawa. 300 s.
4. Żukrowska K. 2013. *Ekonomia jako sfera bezpieczeństwa państwa*, [w:] M. Żuber i inni, *Interdyscyplinarność nauk o bezpieczeństwie*, Difin, Warszawa. 250 s.
5. Козаченко Г. В. *Механізм управління у системі економічної безпеки підприємства: призначення, зміст та структура*. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2014. № 3 (3). С. 25-28. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3\(3\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3(3)_6). Дата доступу: 20.10.2020.
6. *Communication from the Commission to the council, the European parliament, the European Economic and social Committee and the Committee of the Regions "Think Small First" A "Small Business Act" for Europe*, Brussels, 25.6.2008 COM(2008) 394 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0394&from=EN>. Дата доступу: 20.10.2020.
7. ЛЮ Сяомэй. *Динамика развития малого и среднего бизнеса в Китае / ЛЮ Сяомэй // БГЭУ Белорусский государственный экономический университет. Библиотека*. URL: <http://bsey.bu>. Дата доступу: 20.10.2020.

Маслєв Сергій Сергійович, студент 4 курсу,
Фурса Тетяна Петрівна, к.е.н., доцентка,
доцентка кафедри управління та адміністрування

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО ЯК СУБ'ЄКТ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

В умовах економічної свободи широких можливостей, які відкриваються перед суб'єктів ринкової економіки, щодо залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів одним з актуальних завдань керівництва компаній є проблема вибору залучення фінансових ресурсів. Завдання управління джерелами фінансування життєво важливе для фірм будь-якого розміру й організаційно-правової форми, але особливо для промислових підприємств, що мають організаційно-правову форму акціонерного товариства.

Ця обставина обумовлена тим, що, по-перше, для забезпечення свого зростання вони залучають значний обсяг довгострокового капіталу, який є джерелом високого фінансового ризику; по-друге, мають можливість використовувати найбільшу номенклатуру видів довгострокового капіталу, що зазвичай поділяються на дві групи – власні та позикові кошти [1].

У сучасних умовах найбільш розповсюдженою та вагомою (з точки зору впливу на соціально-економічні процеси) формою організації значних об'ємів господарської активності є корпорація (товариство), створення якої пов'язано з корпоративним (насамперед – акціонерним) співзаснуванням (через об'єднання капіталів) багатьма особами, з розмежуванням прав власності та функцій управління, юридичною відособленістю товариства від його засновників та власників.